

REVITALISED MARKET SQUARES OF SMALL TOWNS IN THE ŚWIĘTOKRZYSKIE REGION WITH FUTURE GENERATIONS IN MIND

ZREWITALIZOWANE RYNKI MAŁYCH MIAST W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM Z MYŚLĄ O PRZYSZŁYCH POKOLENIACH

Małgorzata Doroz-Turek*
Kielce University of Technology, Poland

Abstract

Revitalisation encompasses efforts aimed at resolving social, economic and spatial issues, particularly in smaller towns and cities, while also playing a vital role in preserving cultural heritage. The author presents this issue through the case studies of selected towns in the Świętokrzyskie region which date back to the Middle Ages, where local authorities employ revitalisation initiatives to restore them to their former glory and improve their usability. To achieve this, projects frequently leverage the towns' most valuable surviving assets – the historic urban layout, the medieval market square with its characteristic built environment, and other elements that shape local identity. This study aims to identify the evaluation criteria for the preserved historic fabric and the significance of heritage protection that guarantee the success of revitalisation. The research employs in situ investigations, comparative analysis, and an evaluation of completed revitalisation projects in selected towns and cities within the Świętokrzyskie Voivodeship, including Kielce, Sandomierz, Chęciny, Bodzentyn and Wiślica.

Keywords: Świętokrzyskie, revitalisation, market square, historic monument, conservation, protection

Streszczenie

Rewitalizacja obejmuje działania ukierunkowane na rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych – zwłaszcza w mniejszych miastach – a jednocześnie odgrywa istotną rolę w ochronie dziedzictwa kulturowego. Autorka omawia to zagadnienie na przykładzie wybranych miast regionu świętokrzyskiego o średniowiecznym rodowodzie, w których władze lokalne podejmują inicjatywy rewitalizacyjne, by przywrócić im dawną świetność i poprawić ich funkcjonalność. W procesie tym często wykorzystuje się najcenniejsze zachowane zasoby: historyczny układ urbanistyczny, średniowieczny rynek z charakterystyczną zabudową oraz inne elementy kształtujące lokalną tożsamość. Celem niniejszego opracowania jest określenie kryteriów oceny zachowanej tkanki historycznej oraz znaczenia ochrony dziedzictwa dla powodzenia rewitalizacji. Badanie opiera się na wizjach lokalnych, analizie porównawczej oraz ocenie zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych w wybranych miastach województwa świętokrzyskiego, w tym w Kielcach, Sandomierzu, Chęcinach, Bodzentynie i Wiślicy.

Słowa kluczowe: Świętokrzyskie, rewitalizacja, rynek, zabytek, konserwacja, ochrona